

Mikroflóra paleogénu pouzdřanské jednotky (34-12 Pohořelice)

Magda Konzalová³

Palynology, Paleogene, Pouzdřany Marls

Ze tří odkryvů pouzdřanských slínů na z. okraji obce Pouzdřany a jižně od obce byly získány asociace marinního paleoplanktonu a sporomorfy suchozemských rostlin. Pocházejí z lokality "Vinné sklepy" (poslední sklípek — 4/83, inv. č. J. Krhovského), dále z podloží starších diatomitů "U šípku" (26/4) a z lokality "Nad pouzdřanským mlýnem" (1/90) z podloží mladšího diatomitu (Řeháková 1989).

Hnědé pelity lokality "Vinné sklepy" (4/83) obsahovaly relativně bohatší asociaci mikrofosilií — 17 druhů pylových taxonů, paleoplankton a přeplavené sporomorfy. Mezi redeponované taxony náleží silně korodovaná bisakátní zrna jehličin a mezozoické typy gleichenoidních kapradin — *Concavisporites (Obtusisporis)* sp. Paleoplankton náleží marinnímu planktonu, který charakterizují chorátní cysty dinoflagelát a drobný sférický mikroplankton (o průměru 15–18 µm). Ojedinělá jsou tapeta foraminifer. Z nahosemenných rostlin jsou zastoupeny *Cupressacites* sp., *Cycadopites cf. minutus* W. Kr., *Piceapollis* sp. a *Pityosporites* sp. Nad nimi převažují rostliny druhově i početně krytosemenné. Nahosemenné jsou podřízenou složkou celkové asociace. Mezi krytosemennými se vyskytují ojediněle *Arecipites* sp. (Palmae), periporáty čel. *Chenopodiaceae* — *Chenopodipollis* sp. a akcesoricky *Alnus*. Častější jsou trikolporáty, zejména ze skupiny fusus a pusillus, reprezentující čel. *Fagaceae*, částečně pak leguminózy (*Fabaceae*). Podle těchto nálezů by pylové spektrum odpovídalo teplejším fázím spodního oligocénu. Poměr mezi četností paleoplanktonu a zastoupením suchozemských rostlin ukazuje na přínos z kontinentu s převahou stále zelených lesních porostů a na halofytní flóru při pobřeží. Podle nanoflóry je tato poloha označena jako biozóna NP 22 (J. Krhovský, ústní sdělení).

Tmavě hnědé vápnité jílovce až slínovce z úrovne přibližně 2 m pod diatomovou polohou z lokality "U šípku" (26/4), při cestě spojující Pouzdřany a Strachotín, obsahovaly asociaci chudší. Jehličiny reprezentují ojedinělé inaperturáty typu *Glyptostrobus* a bisakátní zrna čel. *Pinaceae* — *Pityosporites* sp. Z angiosperm bylo nalezeno jen tetrakolporátní zrno čel. *Sapotaceae*, jejíž recentní areál vyznačuje tropickou oblast. Asociaci marinního paleoprostředí charakterizují cysty dinoflagelát a drobný sférický plankton s nízkými výběžky. Chudý záznam, který ukazuje marinní prostředí a velmi teplomilný element vždy zeleného lesa, nedovoluje bližší interpretaci.

Nevápnité jíly z rýhy "Nad pouzdřanským mlýnem" (1/90) z podloží mladšího diatomitu obsahovaly plankton s převahou malých, sférických, nízce ostnitých schránek, s mnohem vzácněji nacházenými cystami dinoflagelát, nežli je tomu např. u vzorku z první lokality. Mezi cystami byl zjištěn rod *Thalassiphora* (*T. reticulata* Morgenroth), početný v rupelských marinních paleoasociacích západoevropských pánev. Jeho zástupci se vyznačují tolerancí k euxinickým podmínkám. Exinky pylových zrn jsou ve vzorku vzácné a často deformované. Mezi nimi jsou opět v ojedinělých exemplářích identifikovatelné gymnospermy (*Taxodiaceae*, typ *Glyptostrobus*). Z angiosperm stojí za zmínu výskyt jemně retikulátních trikolporátních zrn nejasné systematické příslušnosti, malé suboblátní tetrakolporáty (?*Fabaceae*) a nález symplokoidního typu *Porocolpopollenites calauensis* W. Kr., široce rozšířeného v paleogenních asociacích, zejména eocenních a oligocenních. Podle Krutzsche (1970) zasahuje tento typ do teplých úseků oligomiocénu. Podobně jako v předcházejících asociacích, byly i zde zjištěny redeponované křídové taxonomy (*Complexiopollis* sp.), svědčící o rozsáhlé redepozici křídových sedimentů během oligocénu.

I když jsou výsledky dosavadního studia zatím předběžné a opírají se o mnohem chudší záznamy, nežli je tomu u kontinentálních sedimentů, přináší nová data pro stratotypovou lokalitu pouzdřanských slínů (Vinné sklepy) i pro sledování biozóny NP 22, která může sloužit ke srovnání s kontinentálními sekvincemi. Další poznatky vyplynou z detailního hodnocení paleoprostředí na základě bohatších asociací paleoplanktonu.

Výzkum významných pleistocenních lokalit Brno-Stránská skála, Sedlec a Hôrka-Sv. Ondrej (24-43 Šlapnice, 34-23 Břeclav, 27-34 Kežmarok)

Jiří Kovanda¹

Pleistocene, Stratigraphy, Mollusks

V roce 1991 byl mj. dokončen výzkum fosilních měkkýšů proslulého sva-hového kuže na Stránské skále u Brna. Šlo jednak o nově očištěnou, zakreslenou a k získání měkkýšů odebranou přístupnou vrchní část profilu, jednak o zpracování materiálu uloženého v Moravském muzeu v Brně, získaného ze spodní (dnes již zasuté) části Musilova profilu, tedy z bývalé šachtice pod profilem.

Bázi profilu tvoří fluviální cyklus, dole terasovitého, výše nivního charakteru, s dominujícími vodními druhy *Valvata piscinalis* (Müll.), *Lymnaea ovata* (Drap.), *Pisidium amnicum* (Müll.) a *Anisus leucostomus* (Millet),